ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 10ης Ιουνίου 1986 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Ο Segers, ολλανδικής ιθαγένειας, διευθύνει από το 1980 εμπορική επιχείρηση υπό την επωνυμία « Free Promotion International » — η έδρα της οποίας βρίσκεται στις Κάτω Χώρες. Ο Segers, επιθυμώντας να επεκτείνει τις δραστηριότητές του, ιδίως σε πράξεις μεσιτείας στη χρηματαγορά, αποφάσισε να μετατρέψει την επιχείρησή του σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης. Κρίνοντας ότι τόσο οι προβλεπόμενες στις Κάτω Χώρες για τη μετατροπή αυτή νόμιμες προθεσμίες ήταν πολύ μεγάλες όσο και ότι η ένδειξη « Ltd » ήταν ελκυστικότερη από την αντίστοιχή της ολλανδική « BV », προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

— σύστησε στο Ηνωμένο Βασίλειο « Private Company Limited by Shares », υπό την εταιρική επωνυμία « Slenderose Ltd »,

— μετέτρεψε την ολλανδική επιχείρηση σε θυγατρική της βρετανικής εταιρίας υπό την εταιρική επωνυμία « Free Promotion International Company Ltd », η οποία και ασκεί, στην πραγματικότητα, όλες τις δραστηριότητες της Slenderose.

Ο Segers, ύστερα από τις ενέργειες αυτές και προκειμένου να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις όσον αφορά τις παροχές ασφαλίσεως υγείας που προβλέπει η ολλανδική νομοθεσία περί του συστήματος ασφαλίσεως υγείας (Ziektewet), υπέβαλε αίτηση εγγραφής του στον επαγγελματικό σύλλογο των απασχολουμένων στον τραπεζικό τομέα, στις ασφαλίσεις, στο χονδρικό εμπόριο και στα ελευθέρια επαγγέλματα, που ήταν και ο αρμόδιος σχετικά φορέας (εφεξής: ο Σύλλογος).

Ο τελευταίος απέρριψε την αίτησή του με την αιτιολογία ότι ο Segers δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως μισθωτός στην επιχείρησή του, εφόσον η εργασιακή του σχέση δεν απεκάλυπτε καμία σχέση εξαρτήσεως. Μετά την απόρριψη της προσφυγής του από το αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ο Segers προσέβαλε τη σχετική απόφαση ενώπιον του Centrale Raad van Beroep, η Διάταξη περί παραπομπής του οποίου διευκρινίζει το υποβληθέν στο Δικαστήριο πρόβλημα ερμηνείας.

2. Ο Ziektewet καλύπτει τα πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του μισθωτού, ιδιότητα που προσδιορίζεται ακριβώς από την ύπαρξη σχέσεως εξαρτήσεως έναντι του εργοδότη. Όπως παρατηρεί το ολλανδικό δικαστήριο, τέτοια ιδιότητα δεν μπορεί, καταρχήν, να προσδοθεί στο διευθυντή εταιρίας ο οποίος κατέχει το ήμισυ των εταιρικών μεριδίων της επιχείρησής του, ενώ το υπόλοιπο ήμισυ ανήκει στη σύζυγό του. Παρ' όλα αυτά, λόγω της βουλήσεως του νομοθέτη να συντονίσει τους κανόνες που ισχύουν επί κοινωνικών και δημοσιονομικών θεμάτων, το ίδιο το Centrale Raad van Beroep αναθεώρησε την προηγούμενη νομολογία του. Με δύο αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 1968 εξομοίωσε προς μισθωτό το διευθυντή εταιρίας ο οποίος κατέχει το 50 % ή περισσότερο των εταιρικών μεριδίων της σχετικής εταιρίας.

Όμως, ο Σύλλογος δέχεται την εξομοίωση αυτή μόνο για τους διευθυντές/κατόχους της πλειοψηφίας των μεριδίων των εταιριών που έχουν την έδρα τους στις Κάτω Χώρες. Για το λόγο αυτό, ο Segers, διευθυντής εταιρίας η έδρα της οποίας βρίσκεται στο Λονδίνο, δεν μπορεί, κατά τη γνώμη του Συλλόγου, καίτοι

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

έχει την ολλανδική ιθαγένεια, να τύχει της πιο πάνω εξομοίωσης.

Έτσι, το Raad van Beroep κατέληξε στην απόφαση να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής δύο προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Οι αρχές περί ελευθερίας εγκαταστάσεως εντός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας — ιδίως οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 52, in fine, και 58, αφενός, και των άρθρων 60, in fine, και 66, της Συνθήκης ΕΟΚ, αφετέρου — επιβάλλουν άραγε στον ολλανδό δικαστή, ο οποίος καλείται να εξετάσει την ασφαλιστική υποχρέωση βάσει ολλανδικού νόμου περί κοινωνικής ασφαλίσεως, να μη διακρίνει μεταξύ διευθυντού/κατόχου πολλών εταιρικών μεριδίων εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ολλανδικού δικαίου και διευθυντού/κατόχου πολλών εταιρικών μεριδίων εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, συσταθείσης κατά το δίκαιο άλλου κράτους μέλους, ακόμα και αν η αλλοδαπή εταιρία καταφανώς δεν ασκεί, προφανώς, εμπορική δραστηριότητα στο άλλο κράτος μέλος, αλλά αποκλειστικά και μόνο στις Κάτω Χώρες;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, απαγορεύει το κοινοτικό δίκαιο περί κοινωνικής ασφαλίσεως [ιδίως το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71] ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη του κοινοτικού δικαίου μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση; »

3. Προκειμένου να οριοθετηθεί το αντικείμενο της ερμηνείας του Δικαστηρίου και να δοθεί ορθή απάντηση στο ολλανδικό δικαστήριο, επιβάλλεται, καταρχάς, να γίνουν οι εξής δύο παρατηρήσεις.

Πρώτον, πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω διαφοροποιημένη μεταχείριση δεν στηρίζεται στην ιθαγένεια του ενδιαφερομένου. Ο καθοριστικός παράγων για την υπαγωγή ενός προσώπου στις ευεργετικές διατάξεις του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως είναι ο τόπος — στις Κάτω Χώρες και όχι σε άλλο κράτος μέλος — της έδρας της μητρικής εταιρίας.

Δεύτερον, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι ο Segers, διευθυντής της εταιρίας Slenderose Ltd, είναι εγκατεστημένος στις Κάτω Χώρες όπου διευθύνει επίσης τη θυγατρική της εταιρία η οποία, υπενθυμίζω, συγκεντρώνει όλη τη δραστηριότητα της μητρικής εταιρίας. Επομένως, δεν υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 59 της Συνθήκης ΕΟΚ το οποίο διασφαλίζει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Πράγματι, ας υπενθυμίσω ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι διατάξεις αυτές

« συνεπάγονται... την κατάργηση κάθε διακρίσεως έναντι του παρέχοντος υπηρεσία λόγω της ιθαγενείας του ή του γεγονότος ότι είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και όχι στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία » (62-63/81, Seco, Συλλογή 1982, σ. 223, σκέψη 8).

Σε τελευταία ανάλυση, η διαφορετική μεταχείριση της οποίας, σύμφωνα με το Σύλλογο, πρέπει να τύχει ο Segers δεν οφείλεται ούτε στην ιθαγένεια ούτε στον τόπο κατοικίας του ενδιαφερομένου, αλλά στο γεγονός της εγκατάστασης σε άλλο κράτος μέλος της έδρας της μητρικής εταιρίας που διευθύνει. Κατά συνέπεια, πρέπει, στο πλαίσιο των άρθρων 52 μέχρι 58 της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως, να ερευνηθεί αν μπορεί ο υπήκοος κράτους μέλους να στερηθεί, γι' αυτό και μόνο το λόγο, της εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων της εθνικής του νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφαλίσεως.

Πέρα από το ερώτημα αυτό, με τη Διάταξη περί παραπομπής καθώς και τις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο, ζητείται, ξεκινώντας από τη διαπίστωση ότι η ολλανδική θυγατρική της εταιρίας Slenderose όντως ασκεί το σύνολο των δραστηριοτήτων της

τελευταίας, να ερευνηθεί επίσης αν μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση μπορεί να δικαιολογηθεί από τη μέριμνα προλήψεως κάθε απόπειρας καταστρατηγήσεως του νόμου.

Ας εξετάσω διαδοχικά τις δύο πλευρές του προβλήματος ερμηνείας που έχει έτσι οριοθετηθεί.

4. Κατά τις διατάξεις του άρθρου 52, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ:

« Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει... τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιριών κατά την έννοια του άρθρου 58, παράγραφος 2, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως ... »

Το άρθρο 52, παράγραφος 1, επεκτείνει την άρση των περιορισμών στην ελευθερία εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στο έδαφος άλλου κράτους μέλους και

« στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιριών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια (στο έδαφος) άλλου κράτους μέλους ».

Η διάταξη αυτή πρέπει να αναγνωσθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 58 της Συνθήκης, κατά το οποίο

« Οι εταιρίες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας εξομοιώνονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι των κρατών μελών. »

Επομένως, η θεμελιώδης αρχή της εθνικής μεταχείρισης, που διασφαλίζεται, έτσι, από το άρθρο 52 μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και ανεξαρτήτως των οδηγιών που προβλέπουν τα άρθρα 54 και 57 για την εφαρμογή της (υπόθεση 2/74, Reyners, Rec. 1974, σ. 631, σκέψεις 24 έως 30) ισχύει όχι μόνο για τα φυσικά πρόσωπα αλλά, επίσης, και για τις εταιρίες, εφόσον οι τελευταίες συγκεντρώνουν τις δύο προϋποθέσεις που θέτει σωρευτικώς το άρθρο 58, παράγραφος 1, όσον αφορά, αφενός, τη νομιμότητά τους και, αφετέρου, την ύπαρξη ενός κριτηρίου συνδέσεώς τους με ένα από τα κράτη μέλη.

Επομένως, στην έννοια της ελευθερίας εγκαταστάσεως περιλαμβάνεται, αφενός, το δικαίωμα κάθε υπηκόου κράτους μέλους να συστήνει, έστω και ως παρεπόμενη δραστηριότητα, εταιρία σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους (άρθρο 52, παράγραφος 2) και, αφετέρου, το δικαίωμα για μια εταιρία να επεκτείνει τις δραστηριότητές της εντός άλλου κράτους μέλους μέσω πρακτορείου, υποκαταστήματος ή θυγατρικής εταιρίας (άρθρο 52, παράγραφος 1).

Επί του τελευταίου αυτού σημείου, η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 270/83, Επιτροπή κατά Γαλλίας, της 28ης Ιανουαρίου 1986 (Συλλογή 1986, σ. 273), σχετικά με την άρνηση του κράτους αυτού να παράσχει φορολογική απαλλαγή στα γαλλικά υποκαταστήματα και πρακτορεία ασφαλιστικών εταιριών που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος, τόνισε με την εξής διατύπωση το περιεχόμενο της καθιερωθείσας με το άρθρο 58 της Συνθήκης εξομοίωσης των εταιριών προς φυσικά πρόσωπα:

« Για τις εταιρίες, πρέπει να τονιστεί στο πλαίσιο αυτό ότι η έδρα τους υπό την έννοια αυτού του άρθρου χρησιμεύει στον προσδιορισμό, όπως η ιθαγένεια για τα φυσικά πρόσωπα, της σύνδεσής τους με την έννομη τάξη ενός κράτους μέλους. »

Και το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι:

« το να γίνει δεκτό ότι το κράτος μέλος εγκαταστάσεως μπορεί ελεύθερα να προβαίνει σε διαφορετική μεταχείριση λόγω του μόνου

γεγονότος ότι η έδρα της εταιρίας βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, θα απογύμνωνε... τη διάταξη αυτή από το περιεχόμενό της» (270/83, σκέψη 18).

Συγκεκριμένα, έχω ήδη επισημάνει ότι η απόφαση περί απορρίψεως της σχετικής αίτησης του Segers στηρίζεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι ο αιτών διευθύνει εταιρία, η έδρα της οποίας έχει οριστεί στο Λονδίνο. Κατά συνέπεια, από την άποψη αυτή, η σχετική απόφαση πρέπει να χαρακτηριστεί ως συνιστώσα δυσμενή διάκριση.

Ακόμα περισσότερο. Πέραν της πρώτης αυτής διαπίστωσης αρχής, πρέπει να προστεθεί και μια άλλη που απορρέει από τα πραγματικά περιστατικά της προκείμενης περίπτωσης. Μια τέτοια διαφοροποιημένη μεταχείριση ως προς τις κοινωνικές παροχές ενέχει τον κίνδυνο να αποτρέψει σε προγενέστερο στάδιο έναν ήδη εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες υπήκοο, ασχέτως της ιθαγενείας του, από το να ιδρύσει εταιρία στην αλλοδαπή ή να αποκτήσει την πλειοψηφία των μετοχών μιας τέτοιας εταιρίας. Στην περίπτωση αυτή, το διασφαλιζόμενο από το άρθρο 52, παράγραφος 2, δικαίωμα των φυσικών προσώπων να συστήνουν και να διαχειρίζονται εταιρίες σε άλλο κράτος μέλος θα καθίστατο, σε τελευταία ανάλυση, γράμμα κενό περιεχομένου.

Επίσης, από την άποψη αυτή, φαίνεται ότι η διαφορετική, όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση, μεταχείριση που ο Σύλλογος θέλει να καθιερωθεί συνιστά εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων των κρατών μελών της Κοινότητας που κατοικούν στις Κάτω Χώρες, εφόσον στερεί την εταιρία που διευθύνουν από τη δυνατότητα να τύχει της εθνικής μεταχείρισης που επιφυλάσσεται στις εταιρίες εκείνες οι διευθύνοντες των οποίων έχουν διατηρήσει την έδρα τους στο έδαφος του εν λόγω κράτους.

5. Νομίζω ότι κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε ο καθού Σύλλογος για να αποκλειστεί η εφαρμογή των άρθρων 52 και 58 δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Πρώτον, καίτοι είναι αληθές ότι το άρθρο 58 δεν εξομοιώνει ρητώς τις αλλοδαπές προς τις εγχώριες εταιρίες, δεν είναι δυνατό από το γεγονός αυτό να συναχθεί ότι η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην προκείμενη περίπτωση. Πράγματι, το άρθρο 58, επεκτείνοντας στις εταιρίες την εφαρμογή του άρθρου 52 ΕΟΚ, τους παρέχει το ίδιο πεδίο ελευθερίας με αυτό που αναγνωρίζει στους ιδιώτες, επιβάλλοντας στα κράτη μέλη να υπαγάγουν στις ευεργετικές διατάξεις, που ισχύουν για τις εγχώριες εταιρίες, τις εταιρίες που έχουν την έδρα τους σε οποιοδήποτε άλλο κράτος της Κοινότητας.

Δεύτερον, δεν μπορώ να συμφωνήσω με την ανάλυση του Συλλόγου κατά την οποία η εν λόγω κατάσταση είναι καθαρά εσωτερική διότι αφορά την περίπτωση ολλανδού υπηκόου ο οποίος κατοικεί στις Κάτω Χώρες όπου, όντως, ασκεί όλες του τις δραστηριότητες. Πράγματι, όπως έχω επανειλημμένα υπογραμμίσει, η διαφοροποιημένη μεταχείριση που ο Σύλλογος ζητεί να εφαρμοστεί επί του Segers έχει ως αποκλειστική αιτία τον καθορισμό στο Ηνωμένο Βασίλειο της έδρας της μητρικής εταιρίας. Επομένως, η προκείμενη κατάσταση εντάσσεται στο κοινοτικό πλαίσιο, όπως έχει οριοθετηθεί από τα άρθρα 52 και 58 ΕΟΚ. Κατά τα λοιπά, επισημαίνω ότι έχει μικρή σημασία το ότι η θυγατρική εταιρία ασκεί de facto το σύνολο των δραστηριοτήτων της βρετανικής εταιρίας, εφόσον η τελευταία, η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με το βρετανικό δίκαιο, ικανοποιεί ένα από τα τρία εναλλακτικά κριτήρια συνδέσεως που απαριθμεί το άρθρο 58, εν προκειμένω τον καθορισμό στο Λονδίνο της καταστατικής έδρας.

Τέλος, προς αντίκρουση της αντλούμενης από τη δυσμενή διάκριση αιτίασης, ο καθού στην κύρια δίκη υποστηρίζει ότι οι υπήκοοι των κρατών μελών μπορούν, εν πλήρη επιγνώσει του θέματος, να αποφασίζουν τη σύσταση μιας εταιρίας είτε στις Κάτω Χώρες είτε σε άλλο κράτος μέλος. Πράγματι, ένα τέτοιο επιχείρημα καταλήγει στο να απογυμνώνει από το περιεχόμενό της την ελευθερία εγκαταστάσεως των εταιριών, εφόσον, υπό την απατηλή επίφαση μιας επιλογής που αφήνεται στην ελεύ-

θερη βούληση των ενδιαφερομένων, οι αλλοδαπές εταιρίες αποτρέπονται, καθώς δεν τους παρέχεται προστασία κοινωνικής ασφαλίσεως, να εγκατασταθούν στις Κάτω Χώρες. Μια τέτοια συνέπεια συνιστά περιορισμό που αντίκειται στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 52 και 58. Όπως ανέφερε η Επιτροπή, ο κανόνας της εθνικής μεταχείρισης, που εφαρμόζεται επί των εταιριών που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος, συνεπάγεται, όσον αφορά το προσωπικό τους, διευθυντικό ή μη, την εφαρμογή της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφαλίσεως η οποία ισχύει επί των ομολόγων τους των εταιριών που έχουν την έδρα τους στο κράτος μέλος εγκαταστάσεως. Κατά την έννοια αυτή, ανευρίσκονται, για να επαναλάβω τη διατύπωση που χρησιμοποίησε το Δικαστήριο (βλέπε, παραδείγματος χάρη, την υπόθεση 197/84, Steinhauser, απόφαση της 18ης Ιουνίου 1985, Συλλογή 1985, σ. 1819, σκέψη 15) « χρήσιμες ενδείξεις » στο « γενικό πρόγραμμα που θέσπισε το Συμβούλιο στις 18 Δεκεμβρίου 1961 (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 7) με την προοπτική της καταργήσεως των περιορισμών της ελευθερίας εγκαταστάσεως », κατά το οποίο στους περιορισμούς της ελευθερίας εγκαταστάσεως πρέπει, ιδίως, να συμπεριληφθούν αυτοί που

« απαγορεύουν ή περιορίζουν το δικαίωμα συμμετοχής σε κοινωνικές ασφαλίσεις... » [τίτλος III, σημείο A, στοιχείο i)].

Κατά συνέπεια, η άρνηση επεκτάσεως και επί των διευθυντών μιας εταιρίας, αποκλειστικά και μόνο διότι η εν λόγω εταιρία έχει την έδρα της σε άλλο κράτος μέλος, των ευεργετικών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ασφαλίσεως υγείας η οποία, αντίθετα, εφαρμόζεται επί των διευθυντών των εταιριών που έχουν την έδρα τους στις Κάτω Χώρες, πρέπει να χαρακτηριστεί ως περιορισμός στην ελευθερία εγκαταστάσεως ο οποίος απαγορεύεται, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, από το άρθρο 52 της Συνθήκης ΕΟΚ σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 58, όχι μόνο κατά το μέτρο που έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της δυνατότητας την οποία έχουν οι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος εταιρίες να ασκούν τις δραστηριότητές τους στις Κάτω Χώρες μέσω υποκαταστήματος, πρακτορείου ή θυγατρικής εταιρίας που έχει προς τούτο συσταθεί, αλλά επίσης και κατά το μέτρο που μπορεί να αποτρέπει τους εγκατεστημένους στις Κάτω Χώρες ολλανδούς υπηκόους από το να συστήνουν τέτοιες εταιρίες ή να αποκτούν την πλειοψηφία των μετοχών τους.

6. Απομένει να εξεταστεί το ενδεχόμενο καταστρατηγήσεως του νόμου.

Κατά το Σύλλογο, η μετατροπή μιας επιχειρήσεως κράτους μέλους σε θυγατρική μιας εταιρίας εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να επιτρέψει στους υπηκόους του πρώτου κράτους να αποφύγουν την εφαρμογή της εθνικής τους νομοθεσίας. Επομένως, το γενικό συμφέρον επιτάσσει να περιορίζεται το δικαίωμα εγκαταστάσεως ώστε να προλαμβάνονται τέτοιου είδους καταχρήσεις.

Σχετικά με την επιχειρηματολογία αυτή, έχω να διατυπώσω τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

Η προπεριγραφείσα δραστηριότητα κατέστη δυνατή μέσω του συνδυασμού του αναγνωρισμένου στα φυσικά πρόσωπα δικαιώματος συστάσεως εταιριών σε άλλο κράτος μέλος και του δικαιώματος των νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων και των έτσι ιδρυθεισών εταιριών, να ασκούν τη δραστηριότητά τους μέσω θυγατρικής εταιρίας στη χώρα καταγωγής του φυσικού προσώπου.

Μια τέτοια κατάσταση, όσο παράδοξη και αν μπορεί να φανεί, είναι το λογικό επακόλουθο των δικαιωμάτων που έχει διασφαλίσει η Συνθήκη. Κατά τα λοιπά, αποτελεί μέρος του στόχου χάριν του οποίου έχει περιληφθεί στη Συνθήκη ΕΟΚ και η ελευθερία εγκαταστάσεως: να ευνοηθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και, εξ αυτού του λόγου, η πραγματοποίηση μιας κοινής αγοράς. Εν προκειμένω, στο πλαίσιο της άποψης αυτής εντάσσεται και

το γεγονός ότι ο υπήκοος ενός κράτους μέλους επωφελήθηκε από την ελαστικότητα της βρετανικής νομοθεσίας περί εταιριών και εκμεταλλεύτηκε την έλξη που, κατά τη γνώμη του, ασκεί επί της πελατείας του μια ονομασία με αγγλοσαξωνικούς συνειρμούς.

Παρ' όλα αυτά, έστω και αν ο Σύλλογος αναγνώρισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η άρνησή του δεν είχε ως αιτία καμιά απόπειρα καταστρατηγήσεως εκ μέρους του προσφεύγοντος στην κύρια δίκη, δεν είναι δυνατό να αποκλειστεί ότι μια ενέργεια όπως αυτή στην οποία προέβη ο τελευταίος μπορεί να χρησιμεύσει στην εξυπηρέτηση δόλιου σκοπού. Εντούτοις, το απλό ενδεχόμενο επελεύσεως τέτοιου κινδύνου δεν μπορεί να δικαιολογήσει γενικό περιορισμό του δικαιώματος εγκαταστάσεως των φυσικών και νομικών προσώπων. Αντιθέτως, δεν είναι δυνατό να αμφισβητηθεί στις εθνικές αρχές το δικαίωμα να εξακριβώνουν ανάλογα με την περίπτωση, αν οι κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργηθείσες εταιρίες συστάθηκαν, όπως ρητώς ορίζει το άρθρο 58 ΕΟΚ, σύμφωνα με την προς τούτο προβλεπόμενη νομοθεσία. Ομοίως, επιτρέπεται στις εθνικές αρχές να ελέγχουν τις δραστηριότητες των εταιριών αυτών από πλευράς των απαιτήσεων της δημόσιας τάξης. Εν προκειμένω, το άρθρο 56 της Συνθήκης ΕΟΚ ορίζει ότι οι κανόνες της Συνθήκης

« δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους και δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας ».

Υπό τις επιφυλάξεις αυτές, και οσονδήποτε θεμιτός και αν μπορεί να είναι ο ασκούμενος από το κράτος μέλος έλεγχος, πρέπει να εφαρμόζονται επί των εταιριών των άλλων κρατών μελών οι ίδιες προϋποθέσεις, ως προς τη σύσταση και τις δραστηριότητές τους, με αυτές που προβλέπονται για τις « εγχώριες » εταιρίες.

Κατά συνέπεια, χωρίς να παρίσταται ανάγκη να εξεταστεί το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Centrale Raad van Beroep, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι:

Η άρνηση που αντιτάσσεται, όσον αφορά την υπαγωγή του διευθυντή μιας εταιρίας στις ευεργετικές διατάξεις ενός συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως, για το μόνο λόγο ότι η τελευταία έχει την έδρα της σε άλλο κράτος μέλος, συνιστά περιορισμό στην ελευθερία εγκαταστάσεως ο οποίος αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 52 και 58 της Συνθήκης ΕΟΚ.